

بررسی امکان استفاده از کانال ماهی رو - قایقرو با گیاه مصنوعی و مقایسه آن با راه ماهی شیار قائم در سد لاستیکی فرح آباد

هدا هدایتی^۱، محسن مسعودیان^۲، روح اله احسانی^۳، محمدعلی غلامی
سفیدکوهی^۴

۱- دانشجوی کارشناسی ارشد سازه های آبی- دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی
ساری، ساری، ایران

hoda.hedayati@gmail.com

۲- استادیار بخش مهندسی آب دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری،
ایران

masoudian@sanru.ac.ir

۳- مدرس دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات آیت الله آملی، دانشکده
عمران، آمل، ایران

Ehsani_2010@yahoo.com

۴- استادیار بخش مهندسی آب دانشگاه علوم کشاورزی و منابع طبیعی ساری، ساری،
ایران

ma.gholami@sanru.ac.ir

چکیده

در طراحی سد لاستیکی فرح آباد برای استمرار حیات گونه های مختلف
آبزیان، راه ماهی از نوع شیار قائم در نظر گرفته شده است. در
این مقاله ابتدا به معرفی نوعی کانال ماهی _قایق رو جدید پرداخته
می شود که در طراحی آن سعی گردیده علاوه بر مطابقت با شرایط زیست
محیطی، امکان تردد قایق برای ماهیگیران را داشته باشد. سپس طراحی
هر دو نوع راه ماهی برای ماهی کپور در یایی در سد لاستیکی فرح
آباد مقایسه شده و مزایای کانال ماهی _ قایق رو نسبت به راه
ماهی شیار قائم بیان شده است.

واژه های کلیدی: سدلاستیکی، کانال ماهی _ قایق رو، راه ماهی شیار
قائم.

۱- مقدمه

انسان همواره بمنظور مدیریت منابع آب، حفاظت در برابر سیلاب و ی
تسهیل در امر تردد، در ایجاد تغییر در مسیر و خصوصیات طبیعی رودخانه
ها موثر بوده است. از اواخر قرن بیستم، با گسترش طرحهای مهندسی
رودخانه، نگرانیها و دغدغه های زیست محیطی رودخانه ها روند رو به
رشدی پیدا کرده است. با عنایت به حساسیت اکولوژیکی و ارزشهای
زیستگاهی رودخانه ها، برای استمرار حیات آبزیان بر اساس مصوبه
شورای عالی محیط زیست، در سال ۱۳۷۳، شناخت ضوابط و استانداردهای
زیست محیطی مرتبط، ارزیابی اثرات زیست محیطی ناشی از اجرای این
طرحها برای دو مرحله ساخت و بهره برداری، امری ضروری محسوب می
گردد. لذا یکی از مسایل زیست محیطی که در طراحی سازه هایی نظیر
سدهای لاستیکی باید مد نظر قرار گیرد احداث راه ماهی می باشد.
نبودن راه ماهی در سدهای لاستیکی اجرا شده از جمله خواجه نفس و